

پیش‌بینی گرایش به روابط فرازنشویی در زوجین بر اساس نگرش ناکارآمد

Neurological basis of attentional bias and anxiety sensitivity in adults

Fatemeh Pourshamshi

Master's student in Clinical Psychology, Medical Group, Shiraz Campus, Islamic Azad University, Shiraz, Iran.

فاطمه پورشمسی

دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه پزشکی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

Banovasheh Omidvar

Assistant Professor, Department of Clinical Psychology, Shiraz Campus, Islamic Azad University, Shiraz, Iran.

بنفشه امیدوار^۱

استادیار، گروه روانشناسی بالینی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

Abstract

The aim of the present study was to predict the tendency towards extramarital affairs in couples based on dysfunctional attitudes. The research method was a descriptive correlational study. The statistical population of the study included all couples between the ages of 20 and 60 who referred to family counseling centers in Shiraz in 1403. Based on the Krejci and Morgan table, 256 people were selected as a statistical sample. The research tools were the Attitudes to Infidelity (Extramarital Affairs) Questionnaire (2006), the Dysfunctional Attitudes Scale of Wiseman and Beck (DAS-26) (1978). The correlation coefficient and multiple regression were used to analyze the data using SPSS-22 software. The results of the findings showed that there is a relationship between the tendency towards extramarital affairs and dysfunctional attitudes among couples referring to family counseling centers. Dysfunctional attitudes have a positive effect on couples' extramarital affairs.

Keywords: Tendency towards extramarital affairs, dysfunctional attitude, couples.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی گرایش به روابط فرازنشویی در زوجین بر اساس نگرش ناکارآمد بود. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زوجین که در دامنه سنی ۲۰ تا ۶۰ سال بودند و در سال ۱۴۰۳ به مراکز مشاوره خانواده شهر شیراز مراجعه کردند. که براساس جدول کرجسی و مورگان ۲۵۶ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه نگرش به خیانت (روابط فرازنشویی) (۲۰۰۶)، مقیاس نگرش‌های ناکارآمد وایزمن و بک (DAS-26) (۱۹۷۸)، بودند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی و رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم‌افزار SPSS-22 استفاده شد. نتایج یافته‌ها نشان داد بین گرایش به روابط فرازنشویی، نگرش ناکارآمد در بین زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره خانواده رابطه وجود دارد. نگرش ناکارآمد تاثیرگذاری مثبت بر روابط فرازنشویی زوجین دارد.

واژه‌های کلیدی: گرایش به روابط فرازنشویی، نگرش ناکارآمد، زوجین.

مقدمه

زوجین پایه گذار خانواده بوده و خانواده رکن اصلی جامعه است (ژانگ، ۲۰۱۹). در خانواده سالم، زن و شوهر نسبت به اصول خانوادگی متعهد هستند و از احساسات زودگذر و موقت خبری نیست و روابط عاشقانه و بر ارزش های انسانی و برابر مبتنی است (عدل و همکاران ۱۳۹۷). بر اساس نظریه مثلث عشق استرنبرگ، عشق متشکل از سه عنصر صمیمیت اشتیاق و تعهد است. او معتقد است که عشق کامل تنها هنگامی صورت می پذیرد که اولاً هر سه عنصر در آن باشد و ثانیاً بین آنها اعتدالی برقرار باشد (اکبری، عظیمی، طالبی، فهیمی، ۱۳۹۵) از دیدگاه استرنبرگ در مرحله طلاق عاطفی مرد یا زن به یکدیگر علاقه ای ندارند نسبت به یکدیگر سرد مزاج و بی اعتنایند و صرفاً به دلیل احساس مسئولیتی که نسبت به زندگی خود یا فرزندان شان دارند به رابطه خوم ادامه می دهند که در نتیجه آن، تنها ساختار بیرونی خانواده حفظ می شود اما از درون تهی است و زوجین بنا به ضرورت و اجبار با یکدیگر زندگی می کنند ولی روابط عاطفی سازنده و مناسبی با یکدیگر ندارند (ژانگ، ۲۰۱۹).

از این رو مشکلات و ناهنجاری هایی که خانواده، امروز با آن روبه روست، بسیار حائز اهمیت هستند و باید به درستی و با دقت بررسی شوند. سال های سال است که پژوهشگران خانواده و به ویژه روان شناسان و جامعه شناسان با پدیده ای تحت عنوان روابط "فرازنشویی" یا "خیانت"، رو در رو هستند و به بررسی گستردگی و ابعاد آن در جامعه امروز می پردازند. آن ها همواره کوشش کرده اند تا ریشه های این پدیده و نیز عواملی که ظهور و بروز این پدیده را در جامعه امروز ممکن ساخته است را شناسایی کنند. چرا که پیامدهای زیان بار این پدیده در جامعه امروز ابعاد گوناگونی پیدا کرده و به روابط خانوادگی و خانواده، آسیب های جدی وارد ساخته است. علی رقم تفاوت های فرهنگی که میان جوامع انسانی وجود دارند، مسئله "خیانت" در روابط زناشویی در اغلب این جوامع مذموم و غیر اخلاقی تلقی می شود. در کشور ما نیز مذهب و عرف جامعه این مسئله خیانت را بسیار ناپسند می شمارد و نگاه منفی نسبت به این موضوع دارد. زیرا در جامعه ما این مسئله یک امر یا مسئله شخصی یا خصوصی تلقی نمی گردد و به آبرو و حیثیت اجتماعی افراد گره زده می شود؛ ضمن این که این مسئله به لحاظ دینی و قانونی نیز با ممانعت شدید همواره روبه رو است. از این رو این "رفتار" (خیانت) اغلب در خفا و به صورت پنهانی انجام می شود؛ ضمن این که قبح این رفتار - به ویژه در جامعه ایران، باعث شده است که آمار و ارقام دقیق و رسمی درباره آن وجود نداشته باشد. (اجتهادی، مصطفی، واحدی، گلناز، ۱۳۹۵).

مهمترین فرض روابط عاشقانه منحصر به فرد بودن آن است؛ یعنی اعتقاد به اینکه هر دو نفر از نظر مسائل عاطفی و جنسی به یکدیگر متعهد باشند که کوچکترین لغزش در این تعهد سبب بروز پدیده آسیب زای خیانت می شود (مک نیل، ۲۰۱۸)، که یکی از دلایل عمده طلاق و از هم پاشیده شدن خانواده ها است. با توجه به اهمیت خانواده و تأثیرات آن بر جامعه و همچنین با توجه به افزایش شیوع روابط فرازنشویی و پیامدهای ناگوار آن پژوهش ها به دنبال کشف ابعاد مختلف خیانت گر زناشویی عوامل مؤثر بر آن و ارائه راهکارهایی برای ارتقای سلامت خانواده هستند (هارلی، ۲۰۱۱). در سطح بین المللی درصد افراد درگیر در خیانت زناشویی چیزی میان ۱۵ تا ۷۰ درصد برآورد شده است. در ایران آمار مشخصی در این زمینه وجود ندارد و درصد اشخاص متأهل عهد شکن از پژوهشی به پژوهش دیگر متفاوت است یک توضیح برای این اختلافات گسترده ممکن است محافظه کاری پاسخ دهندگان در این موضوع باشد (حبیبی و حیدری، ۱۳۹۴).

از دیگر متغیرهایی که تأثیر منفی بر رابطه همسری دارد نگرش های ناکارآمد باورهای غیر منطقی است. مفهوم نگرش های ناکارآمد اولین بار توسط بک در توصیف افکار بیماران افسرده مطرح و نقطه عطفی شد تا پژوهشگران، مشاوران و درمانگران زوج و خانواد و به اهمیت ذهنیت زوجها در سازگاری با رضایت از زندگی زناشویی پی برند. منظور از باورهای غیر منطقی و

نگرش های ناکارآمد افکار نادرست و نامنتطبق با واقعیت درباره خود جهان و آینده است (استراوس، ۲۰۱۸). وجود این نگرش ها در زوجین سبب تغییر ذهنیت آنها نسبت به موضوع عشق، صمیمیت و رابطه می شود. این امر مهم و نشان دهنده این است که تعاریف جدیدی از این مقولات برای زوجین صورت گرفته است که به صورت کاملاً مشهود بر روابط آنها تا برگذار خواهد بود (ایراندوست و همکاران، ۱۳۹۷). نگرش های ناکارآمد با تأثیرگذاری بر جنبه های مختلف زندگی زوجین سلامت روان آنها را با مشکل روبه رو می کند و سبب بروز تعارضات مختلف و کاهش روابط صمیمی می شود و حل آنها را با دشواری بیشتری روبه رو می کند (فینجام، ۲۰۱۷).

بنابراین نگرش به روابط فرازنشویی را می توان مجموعه ای نسبتاً پایدار از باورها احساسات و گرایش های رفتاری نسبت به برقراری رابطه فیزیکی یا عاطفی یا ترکیبی از این دو با شخصی خارج از رابطه زنشویی تعریف کرد یا به عبارتی دیگر، فرد ارزیابی مطلوبی از روابط فرازنشویی دارد و بنابراین افرادی که نگرش مثبتی به روابط فرازنشویی دارند این موضوع را مطلوب تلقی می کنند و بیشتر به خیانت زنشویی تمایل دارند؛ در نتیجه بیشتر احتمال دارد درگیر روابط فرازنشویی شوند. آلن و همکاران (۲۰۱۲) چارچوبی برای مطالعه گرایش ناکارآمد پیشنهاد کردند که شامل سه حوزه فردی رابطه ای و موقعیتی است مذهب ممکن است در هر کدام از این حوزه ها قرار گیرد و با خیانت رابطه داشته باشد. در سطح فردی، تعالیم دینی بر اهمیت ازدواج وفاداری و ممنوعیت روابط فرازنشویی تأکید میکند (آتکینز و کسل، ۲۰۰۸).

باید در نظر داشت خیانت زنشویی نه تنها در میان زوجین مشکل دار ممکن است در میان همسرانی نیز رخ می دهد که روابط خوب و سالمی دارند و از زندگی مشترکشان راضی هستند. منتهی همسران مشکل دار و ناموفق آسیب پذیری بیشتری در این زمینه دارند (کاوه، ۱۳۸۷). با توجه به اینکه خانواده اساسی ترین بنیان جامعه است و افراد در آن رشد و نمو پیدا می کنند و از طریق آن وارد جامعه می شوند بدون تردید سلامت خانواده در سلامت جامعه تأثیرگذار است و با توجه به آثار و عواقبی که خیانت زنشویی بر ازدواج و خانواده دارد، الخیانه مطالعاتی از این نوع ضرورت پیدا می کند باوجود پژوهش های متعدد در راستای تبیین رابطه نگرش های ناکارآمد و نگرش به روابط فرازنشویی بررسی ها نشان می دهد که هیچ مطالعه ای تاکنون با بررسی نقش میانجی متغیرهای مطرح شده انجام نشده است. از طرفی، در این پژوهش توجه به اهمیت حساسیت و پیچیدگی مسئله و همچنین نبود شواهد پژوهشی کافی در مورد ارتباط پدیده های یاد شده با رابطه نگرش های ناکارآمد و با در نظر داشتن اینکه رابطه نگرش های ناکارآمد میتواند هسته اساسی بسیاری از سوگیری ها در آسیب شناسی روابط زنشویی باشد پژوهش های لازم در راستای شناسایی عوامل تعیین کننده نگرش به روابط فرازنشویی و ارائه راهکارهایی برای سلامت روابط زوجین شواهدی به دست می دهد که می تواند راهگشا باشد و براین اساس پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سؤال می باشد که آیا گرایش به روابط فرازنشویی در زوجین بر اساس نگرش ناکارآمد پیش بینی می شود؟

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ نحوه جمع آوری اطلاعات، توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زوجین که در دامنه سنی ۲۰ تا ۶۰ سال بودند و در سال ۱۴۰۳ به مراکز مشاوره خانواده شهر شیراز مراجعه کردند. تعداد اعضای جامعه آماری ۷۵۰ نفر برآورد شد. روش نمونه گیری در پژوهش حاضر، نمونه گیری در دسترس می باشد و با توجه به مشخص بودن حجم جامعه، براساس جدول کرجسی مورگان ۲۵۶ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ملاکهای ورود به تحقیق شامل، متأهل بودن حداقل به مدت یکسال و نداشتن سابقه طلاق، دامنه سنی بین ۲۰ تا ۶۰ سال، نداشتن سابقه جدی پزشکی و روانپزشکی مستلزم مصرف دارو، حضور هر دو عضو زوج در پژوهش بود. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه با استفاده از نرم افزار Spss-25 انجام شد.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه نگرش به خیانت (روابط فرازنشویی) (۲۰۰۶): پرسشنامه نگرش به خیانت روابط فرازنشویی توسط واتلی (۲۰۰۶) طراحی و اعتباریابی شده است این پرسشنامه شامل ۱۲ گویه بسته پاسخ بر اساس طیف پنج درجه ای لیکرت می باشد. این پرسشنامه ۱۲ سوال داشته و هدف آن ارزیابی نگرش افراد به روابط فرازنشویی می باشد. طیف نمره گذاری آن بر اساس طیف لیکرت پنج گزینه ای می باشد.

یافته پژوهش واتلی (۲۰۰۶) حاکی از اعتبار مطلوب این نگرش است، به طوری که آلفای کرونباخ حاصل از ضریب همسانی درونی ۸۰/۰ سنجیده شده است. این پرسشنامه توسط سید علی تبار و همکاران (۱۳۹۴) اعتباریابی شده است. آلفای کرونباخ این پرسشنامه در مطالعه عبدالله زاده (۲۰۱۰) ۰۸۴ تأیید شده است. برای تعیین پایایی این مقیاس از دو روش آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس نگرش به روابط فرازنشویی ۷۱ برآورد شده است. ضریب بازآزمایی حاصل از اجرای این آزمون نیز ۸۷/۰ سنجیده شده است سید علی تبار و همکاران، (۱۳۹۴). جهت بررسی روایی این آزمون در ایران از روایی ملاکی از نوع (واگرا استفاده شده است. به همین منظور پرسشنامه جهت گیری مذهبی آلپورت به کار گرفته شد روایی واگرا با جهت گیری مذهبی درونی ۲۹ و با جهت گیری مذهبی بیرونی ۱۶/۰ به دست آمد (سیدعلی تبار و همکاران، ۱۳۹۴) علی تبار قنبری، زاده محمودی و حبیبی (۱۳۹۳) ضریب بازآزمایی این پرسشنامه را ۸۷/۰ گزارش کردند. آلفای کرونباخ نگرش به روابط فرازنشویی در پژوهش حاضر ۰/۸۱۸ بدست آمده است.

مقیاس نگرش های ناکارآمد وایزمن و بک (DAS-26) (۱۹۷۸): پرسشنامه ۲۶ سوالی نگرش های ناکارآمد DAS-26 توسط وایزمن و بک (۱۹۷۸) بر مبنای نظریه بک در مورد محتوای ساختار شناختی در افسردگی تهیه شده است. این پرسشنامه از ۴ خرده مقیاس موفقیت - کامل طلبی، نیاز به تأیید دیگران، نیاز به راضی کردن دیگران و آسیب پذیری - ارزشیابی عملکرد می باشد. در این مقیاس پاسخ دهنده میزان موافقت یا مخالفت خود را با هر عبارت روی یک مقیاس ۷ نقطه ای لیکرت مشخص می کند.

در پژوهش ابراهیمی و موسوی (۱۳۹۱)، همسانی درونی سوال های نسخه ۲۶ سوالی DAS از طریق آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۲ بدست آمد که بسیار مطلوب و قوی تر از نسخه ۴۰ سوالی است و نسبت به آلفای به دست آمده برای نسخه های کوتاه DAS (برای مثال، چیکوتا و استیلز (۲۰۰۴) که برابر با ۰/۸۵، ویچ و همکاران، ۲۰۰۳ برابر با ۰/۸۶ و کاویانی و همکاران (۱۳۸۴) برابر با ۰/۷۵، به دست آورند، مطلوب تر است. همبستگی بین DAS-26 و ملاک های پیش بینی در سطح ۰/۹۹ اطمینان معنی دار است. این نتایج از یافته های چیکوتا و استیلز (۲۰۰۴) مبنی بر همبستگی نمرات DAS با BDI-II (47/0=r) و با ATQ که $r=0/47$ به دست آمد، و هم چنین از یافته های الیور و همکاران (۲۰۰۷) مبنی بر همبستگی نمرات DAS با مصاحبه ساختار یافته (r=0/41) و با پرسشنامه سبک شناختی (r=0/51) و با BDI (39/0=r) و به علاوه از توانایی DAS در پیش بینی شانس بروز اختلالات خلقی و اضطرابی (OR=12/020) حمایت می کند. بنابراین یافته های مذکور DAS-26 را برای جمعیت بالینی ایران نسخه معتبر معرفی می نماید. تحلیل عوامل، چهار عامل را برای نسخه ۲۶ سوالی DAS شناسایی کرد. این یافته ها از نتایج پژوهش چیکوتا و استیلز، ویچ و همکاران، مبنی بر چهار عاملی بودن نسخه های کوتاه حمایت می کند و با یافته های فلویید و اسکوجین (۲۰۰۴) مبنی بر شناسایی دو عامل کامل گرایی و تأیید طلبی، متفاوت است. روایی مقیاس از طریق پیش بینی سلامت با نمرات GHQ-28 برابر ۰/۵۶ بدست آمد، همچنین همبستگی آن با پرسشنامه اصلی ۰/۹۷ می باشد (به نقل از ابراهیمی، ۱۳۸۶). ضریب پایایی این مقیاس با استفاده از بازآزمایی ۰/۷۳ گزارش شده است (فتی، ۱۳۸۲).

شیوه اجرای پژوهش

ابتدا فصول ۱ تا ۳ پایان نامه با مطالعات کتابخانه‌ای و جستجو در مقالات و پایگاه‌های علمی نوشته شد. سپس مجوز لازم برای اجرای پژوهش از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد واحد شیراز کسب شد. در خصوص گردآوری اطلاعات مربوط به ادبیات پژوهش و پیشینه پژوهش از روش‌های کتابخانه‌ای و جهت جمع‌آوری اطلاعات برای تأیید یا رد فرضیه‌های پژوهش از روش میدانی و اجرای پرسشنامه استفاده شد. سپس با هماهنگی با استاد راهنما توزیع پرسشنامه به صورت غیرحضوری از طریق فضای مجازی انجام شد و زوجین به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند و با نظارت و پیگیری محقق تکمیل شد.

ملاحظات اخلاقی

برای رعایت نکات اخلاقی پژوهش، ابتدا طرح پژوهش از نظر علمی و اخلاقی در گروه روانشناسی دانشگاه و نیز شورای پژوهشی دانشگاه آزاد شیراز تأیید و تصویب شد. از اصول اخلاقی پژوهش می‌توان به حفظ و رازداری محقق در اطلاعات شرکت‌کنندگان، شرکت داوطلبانه افراد در پژوهش، اخذ رضایت نامه کتبی برای شرکت در پژوهش، برخورد عادلانه و با نهایت احترام به هریک از شرکت‌کنندگان اشاره کرد. شناسه اخلاق پژوهش حاضر IR.IAU.SHIRAZ.REC.1403.108 می‌باشد.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که درصد فراوانی افراد مورد بررسی با سن ۲۰ تا ۳۰ سال، ۳۰ تا ۴۰ سال، ۴۰ تا ۵۰ سال و ۵۰ تا ۶۰ سال به ترتیب ۱۱/۳ درصد (۲۹ نفر)، ۲۸/۹ درصد (۷۴ نفر)، ۳۱/۶ درصد (۸۱ نفر) و ۲۸/۱ درصد (۷۲ نفر) می‌باشد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که ۳۰/۱ درصد (۷۷ نفر) از افراد مورد بررسی دارای تحصیلات کاردانی و پایین‌تر، ۳۸/۳ درصد (۹۸ نفر) کارشناسی، ۳۱/۶ درصد (۸۱ نفر) کارشناسی ارشد و بالاتر دارند.

جدول (۱) آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	مولفه‌ها	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف معیار	واریانس
روابط فرازناشویی	-	۲۵۶	۳۱	۴۹	۳۹/۹۸۸	۴/۰۷۴	۱۶/۶۰۰
نگرش ناکارآمد		۲۵۶	۶۶	۱۰۶	۸۶/۰۱۶	۸/۸۶۷	۷۸/۶۳۵
موفقیت - کامل طلبی		۲۵۶	۳۴	۵۳	۴۳/۷۶۵	۴/۴۵۳	۱۹/۸۳۵
نیاز به تأیید دیگران		۲۵۶	۹	۱۷	۱۳/۳۴۳	۱/۶۵۱	۲/۷۲۸
نیاز به راضی کردن دیگران		۲۵۶	۱۱	۲۲	۱۶/۰۳۱	۲/۳۹۷	۵/۷۴۸
آسیب‌پذیری		۲۵۶	۹	۱۷	۱۲/۸۷۵	۱/۷۴۸	۳/۰۵۹

با توجه به یافته‌های جدول ۱ شاخص‌های آماری توصیفی متغیرهای پژوهش به صورت زیر است:

الف) روابط فرازناشویی: میانگین نمره متغیر روابط فرازناشویی از نظر پاسخ‌دهندگان ۳۹/۹۸۸، انحراف معیار ۴/۰۷۴ و واریانس برابر ۱۶/۶۰۰ بوده است. کمترین نمره مربوط به متغیر روابط فرازناشویی از نظر پاسخ‌دهندگان معادل ۳۱/۰۰ و بیشترین نمره معادل ۴۹/۰۰ بوده است.

ب) نگرش ناکارآمد: میانگین نمره متغیر نگرش ناکارآمد از نظر پاسخ‌دهندگان ۸۶/۰۱۶، انحراف معیار ۸/۸۶۷ و واریانس برابر ۷۸/۶۳۵ بوده است. کمترین نمره مربوط به متغیر نگرش ناکارآمد از نظر پاسخ‌دهندگان معادل ۶۶/۰۰ و بیشترین نمره معادل ۱۰۶/۰۰ بوده است.

د) موفقیت - کامل طلبی: میانگین نمره متغیر موفقیت - کامل طلبی از نظر پاسخ‌دهندگان ۳۹/۹۸۸، انحراف معیار ۴/۰۷۴ و واریانس برابر ۴۳/۷۶۵ بوده است. کمترین نمره مربوط به متغیر موفقیت - کامل طلبی از نظر پاسخ‌دهندگان معادل ۴/۴۵۳ و بیشترین نمره معادل ۱۹/۸۳۵ بوده است.

ه) نیاز به تأیید دیگران: میانگین نمره متغیر نیاز به تأیید دیگران از نظر پاسخ‌دهندگان ۱۳/۳۴۳، انحراف معیار ۱/۶۵۱ و واریانس برابر ۲/۷۲۸ بوده است. کمترین نمره مربوط به متغیر نیاز به تأیید دیگران از نظر پاسخ‌دهندگان معادل ۹/۰۰ و بیشترین نمره معادل ۱۷/۰۰ بوده است.

و) نیاز به راضی کردن دیگران: میانگین نمره متغیر نیاز به راضی کردن دیگران ۱۶/۰۳۱، انحراف معیار ۲/۳۹۷ و واریانس برابر ۵/۷۴۸ بوده است. کمترین نمره مربوط به متغیر نیاز به راضی کردن دیگران از نظر پاسخ‌دهندگان معادل ۱۱/۰۰ و بیشترین نمره معادل ۲۲/۰۰ بوده است.

ز) آسیب‌پذیری: میانگین نمره متغیر آسیب‌پذیری ۱۲/۸۷۵، انحراف معیار ۱/۷۴۸ و واریانس برابر ۳/۰۵۹ بوده است. کمترین نمره مربوط به متغیر آسیب‌پذیری از نظر پاسخ‌دهندگان معادل ۹/۰۰ و بیشترین نمره معادل ۱۷/۰۰ بوده است. از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف نیز جهت بررسی نرمال بودن داده‌ها استفاده گردید.

جدول (۲) آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها

متغیرها	آماره کولموگروف-اسمیرنوف	سطح معنی‌داری
روابط فرازنشویی	۱/۰۶۰	۰/۱۲۵
نگرش ناکارآمد	۱/۰۹۳	۰/۰۹۹

در آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، فرضیه صفر پیروی داده‌ها از توزیع نرمال می‌باشد. فرضیه مقابل عدم پیروی داده‌ها از توزیع نرمال است. مطابق یافته‌های جدول ۴-۴ در آزمون صورت گرفته، با توجه به این که مقدار p در این آزمون از ۰/۰۵ بزرگتر است، فرض صفر رد نمی‌شود، لذا پیش‌فرض توزیع داده‌ها منطبق بر توزیع نرمال برقرار است. بنابراین برای تحلیل داده‌ها می‌توان از آزمون‌های آماری پارامتریک همچون ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون استفاده کرد. از پاسخ‌های نمونه آماری به سوال‌های پرسشنامه روابط فرازنشویی، نگرش ناکارآمد برای آزمون فرضیه پژوهش استفاده گردید. برای آزمون از رگرسیون استفاده می‌شود اما قبل از تحلیل رگرسیون از ضریب همبستگی پیرسون که برای آزمون معنی‌داری وجود رابطه بین میانگین یک متغیر کیفی با یک متغیر کنترلی کاربرد دارد استفاده گردید تا مشخص گردد که میان روابط فرازنشویی، نگرش ناکارآمد در بین زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره خانواده رابطه وجود دارد یا خیر؟ برای انجام آزمون ضریب همبستگی پیرسون فرضیه‌های آماری را به صورت زیر بیان می‌شود:

$$H_0: \rho = 0$$

$$H_1: \rho \neq 0$$

برای توضیح فرضیه‌های آماری، فرضیه H_1 به این صورت بیان می‌شود که میانگین نمره پاسخ‌های مربوط به نگرش ناکارآمد (و مولفه‌های آن) و با میانگین نمره روابط فرازنشویی زوجین دارای رابطه معنی‌دار می‌باشند، و فرضیه H_0 نیز به این صورت که دو میانگین دارای همبستگی نمی‌باشند، بیان شده است.

جدول (۳) آزمون ضریب همبستگی مربوط به فرضیه پژوهش

متغیرها	N	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	P
گرایش روابط فرازناشویی	۲۵۶	۳۹/۹۸۸	۴/۰۷۴	۱	-
نگرش ناکارآمد	۲۵۶	۸۶/۰۱۶	۸/۸۶۷	۰/۸۷۶	۰/۰۰۰
موفقیت - کامل طلبی	۲۵۶	۴۳/۷۶۵	۴/۴۵۳	۰/۷۸۶	۰/۰۰۰
نیاز به تأیید دیگران	۲۵۶	۱۳/۳۴۳	۱/۶۵۱	۰/۷۳۷	۰/۰۰۰
نیاز به راضی کردن دیگران	۲۵۶	۱۶/۰۳۱	۲/۳۹۷	۰/۷۳۸	۰/۰۰۰
آسیب پذیری	۲۵۶	۱۲/۸۷۵	۱/۷۴۸	۰/۷۳۳	۰/۰۰۰

طبق جدول (۳) مقادیر ۰/۸۷۶ و ۰/۳۳- برای ضرایب همبستگی مشاهده شده در سطح $P \leq 0.05$ معنی دار بوده، فرضیه آماری H_0 رد و فرضیه مقابل یا H_1 تأیید می‌گردد. بنابراین با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که، بین گرایش به روابط فرازناشویی، نگرش ناکارآمد در بین زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره خانواده رابطه وجود دارد. البته با توجه به ضریب همبستگی بدست آمده رابطه نگرش ناکارآمد (و مولفه‌های آن یعنی موفقیت- کامل طلبی، نیاز به تأیید دیگران، نیاز به راضی کردن دیگران و آسیب‌پذیری) با روابط فرازناشویی مثبت می‌باشد.

برای تحلیل داده‌های پژوهش و بررسی این موضوع که آیا نگرش ناکارآمد در بین زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره خانواده می‌توانند روابط فرازناشویی را پیش‌بینی کنند یا خیر؟، از رگرسیون چند متغیره استفاده گردید. نتایج بدست آمده از رگرسیون چند متغیره به همراه ضریب همبستگی چندگانه در جداول ۴ و ۵ آورده شده است.

جدول (۴) ضریب همبستگی چندگانه و مجذور همبستگی چندگانه در پیش‌بینی روابط فرازناشویی

متغیر ملاک	مدل	متغیر پیش‌بین	ضریب همبستگی	مجذور ضریب همبستگی	مجذور ضریب همبستگی چندگانه تعدیل شده	ضریب F	سطح معناداری
روابط فرازناشویی	۱	نگرش ناکارآمد	۰/۸۷۶	۰/۷۶۸	۰/۷۶۶	۴۱۸/۳۹۷	۰/۰۰۰

بر اساس یافته‌های جدول ۵ می‌توان نتیجه گرفت که نگرش ناکارآمد در بین زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره خانواده به میزان معنی‌داری روی تغییرات روابط فرازناشویی اثر می‌گذارند. با توجه به یافته‌های فوق بیش از ۸۷ درصد تغییرات روابط فرازناشویی از طریق نگرش ناکارآمد قابل پیش‌بینی می‌باشد.

جدول (۵) ضرایب تحلیل رگرسیون متغیرهای مستقل برای پیش‌بینی روابط فرازناشویی

متغیر ملاک	مدل	شاخص آماری	ضرایب	خطای	ضریب	مقدار t	سطح معناداری
		متغیر پیش‌بین	غیراستاندارد بتا	غیراستاندارد	استاندارد بتا		
روابط فرازناشویی	۱	عدد ثابت	۵/۳۳۲	۱/۸۵۴	-	۲/۸۷۶	۰/۰۰۴
		نگرش ناکارآمد	۰/۴۰۳	۰/۰۱۴	۰/۸۷۶	۲۸/۹۰۷	۰/۰۰۰

با توجه به مقدار شیب ضرایب بتا در رابطه فوق، هر چه مقدار نگرش ناکارآمد بیشتر باشد مقدار بالاتر برای روابط فرازناشویی زوجین پیش‌بینی می‌شود. یعنی به عبارتی نگرش ناکارآمد تأثیرگذاری مثبت بر روابط فرازناشویی زوجین دارد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش بینی گرایش به روابط فرازنشویی در زوجین بر اساس نگرش ناکارآمد انجام شد. طبق نتایج بدست آمده از جدول (۳) می توان گفت که، روابط فرازنشویی و نگرش ناکارآمد در بین زوجین رابطه وجود دارد. می توان گفت هر چه مقدار نگرش ناکارآمد بیشتر باشد مقدار بالاتر برای روابط فرازنشویی زوجین پیش بینی می شود. بنابراین براساس جدول (۴) رابطه نگرش ناکارآمد (و مولفه های آن یعنی موفقیت-کامل طلبی، نیاز به تأیید دیگران، نیاز به راضی کردن دیگران و آسیب پذیری) با روابط فرازنشویی مثبت می باشد.

نتایج بدست آمده از این فرضیه با پژوهش های زاجیفکا و باهیل (۲۰۲۰)، جاهان و همکاران (۲۰۱۸)، یوسفی مریدانی و همکاران (۱۳۹۹) و جهاندار لاشکی و همکاران (۱۳۹۹)، صادقی و رحیمی (۱۳۹۷) همسو می باشد.

در تبیین این یافته پژوهشی می توان گفت، روابط بین زوجین و بویژه باورهای ناکارآمد ارتباط زوجی، نقش با اهمیتی در گرایش به روابط فرازنشویی دارند. نگرش های ناکارآمد باورها و الگوهای فکری منفی هستند که می توانند به طور قابل توجهی در ایجاد و حفظ افسردگی نقش داشته باشند. این نگرش ها اغلب به صورت انتظارات سفت و سخت و غیر واقعی در مورد خود، دیگران و جهان ظاهر می شوند که منجر به تحریف شناختی و پریشانی عاطفی می شود. این نگرش ها منعکس کننده اتکا به دیگران برای تایید و اعتبار است. افرادی که دارای نگرش های ناکارآمد وابسته هستند ممکن است با احساس بی کفایتی و ترس از رها شدن دست و پنجه نرم کنند که در صورت احساس عدم حمایت یا طرد شدن، منجر به اضطراب و علائم افسردگی می شود. با پرداختن به باورهای ناکارآمد و بازسازی آنها، افراد می توانند علائم افسردگی خود را کاهش دهند و سلامت روان کلی خود را بهبود بخشند.

نتایج نشان داد که رابطه بین باورهای ارتباطی ناکارآمد زوجی (باور به تخریب کنندگی مخالفت، توقع ذهن خوانی، کمالگرایی جنسی و باور به عدم تغییر همسر) با گرایش به روابط فرازنشویی در زوجین مثبت و معنادار است. با افزایش باورهای ارتباطی ناکارآمد زوجی (باور به تخریب کنندگی مخالفت، توقع ذهن خوانی، کمالگرایی جنسی و باور به عدم تغییر همسر)، بر گرایش به روابط فرازنشویی در زوجین افزوده می شود.

جلب اعتماد و ارتباط برقرار کردن با آزمودنی ها یکی از سختی ها و موانع این پژوهش بود چرا که برای بررسی این پدیده محقق ناچار بوده است که به خصوصی ترین حریم زندگی آنان یعنی رابطه زناشویی شان وارد شود. یکی دیگر از محدودیت های این پژوهش، متوجه ابزارهای پژوهش بود، چراکه این پرسشنامه ها براساس فرهنگهای غربی طراحی شده و متناسب با بافت دینی مذهبی کشور ایران نیست.

مواردی مانند نگرش آزمودنی به آزمون ها میزان همکاری و صداقت در زمان پاسخگویی به پرسشنامه ها از کنترل محقق خارج است و می تواند نتایج پژوهش را تحت تاثیر قرار دهد، بنابراین در استناد به یافته های پژوهش باید جانب احتیاط را رعایت نمود.

با توجه به اینکه نگرش های ناکارآمد با افزایش گرایش به روابط فرازنشویی در زوجین همراه هستند و گرایش به روابط فرازنشویی را تقویت می کنند، پیشنهاد می گردد آموزش های لازم در رابطه با باورهای ارتباطی ناکارآمد زوجی در مراکز زوج درمانی، مراکز آموزشهای قبل از ازدواج و رسانه های ارتباط جمعی اعمال گردد و از نتایج به صورت کاربردی استفاده شود، تا بتوان میزان سلامت محیط خانواده و روابط زوجین را در افراد جامعه ارتقا داد و از مشکلات و آسیبهای ناشی از روابط فرازنشویی کاست.

منابع

- [۱] اژدری، محمد امین، ۱۴۰۱، مقایسه خود پنداره بدنی و ارزیابی ناکارآمد در افراد گرایش به روابط فرازنشویی و عادی، محل انتشار: ماهنامه دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، دوره: ۵، شماره: ۵۰.
- [۲] اسماعیلی، معصومه و اکبری خیرآبادی، سعیده، ۱۴۰۱، پیش بینی گرایش به روابط فرازنشویی بر اساس معیارهای همسرگزینی و هوش اخلاقی در زنان متأهل شهر استهبان، ششمین کنفرانس ملی روانشناسی (علم زندگی)، شیراز.
- [۳] بشرپور، س. (۱۳۹۴). جهت گیری مذهبی درونی و بیرونی و استعداد خیانت زناشویی. کنگره انجمن روانشناسی معاصر، ۵، ۲۴۹-۲۵۱.
- [۴] حسینی، سیده ریحانه و جلالی، محمدرضا و کاکاوند، علیرضا، ۱۳۹۹، رضایت عاطفی و جنسی، تعهد زناشویی و روابط فرازنشویی اینترنتی: مدلیابی معادلات ساختاری، محل انتشار: فصلنامه خانواده پژوهی، دوره: ۱۶، شماره: ۱.
- [۵] رضائی فاطمه، شاکر علی. مقایسه باورهای دینی و رضایت جنسی زنان دارای روابط فرازنشویی و بدون روابط فرازنشویی شهر تهران. مجله پرستاری و مامایی. ۱۳۹۹؛ ۱۸ (۵): ۴۳۵-۴۳۰.
- [۶] سلطانی زاده م. باجلانی پ (۱۳۹۹). پیشبینی نگرش به خیانت زناشویی بر اساس اختلال عملکرد جنسی، صمیمیت و رضایت جنسی در زنان و مردان متأهل شهر اصفهان. مجله علوم پزشکی زانکو. ۲۱ (۶۸).
- [۷] صالحی ادیب، مریم و قدسی، نسیم السادات و امیرناصری، ناهیده و احمدی، معصومه، ۱۴۰۱، پیش بینی گرایش به روابط فرازنشویی از طریق باورهای ارتباطی و دزدگی زناشویی در زنان متأهل شهر تهران، دومین کنفرانس ملی آینده نگری در روانشناسی و علوم تربیتی، شیراز.
- [۸] عدل، حدیث السادات؛ پیرانی، ذبیح و شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۷)، اثربخشی روان درمانی گروهی مبتنی بر کیفیت زندگی بر تعهد زناشویی در زنان ناباور، فصلنامه فرهنگی تربیتی زنان و خانواده، (۱۱)۴۵.
- [۹] علی، تبار سیدهدادی قنبری، سعید؛ زاده محمدی علی و حبیبی مجتبی (۱۳۹۳)، بررسی رابطه بین روابط جنسی پیش از ازدواج با نگرش به روابط فرازنشویی خانواده، پژوهی، ۱۰ (۲)، ص ۲۶۷-۲۵۵.
- [۱۰] علی اکبری دهکردی مهناز؛ پیمان، فر، الیکا محتشمی طیبیه و، برجلی احمد (۱۳۹۳)، مقایسه سطوح مختلف نگرش مذهبی بر احساس معنا تنهایی و شادکامی در زندگی سالمندان تحت پوشش سازمان بهزیستی، سالمند مجله سالمندی، ایران، ۹ (۴)، ص ۲۹۷-۳۰۵.
- [۱۱] فاتحی، ن (۱۳۹۹). پیش بینی نگرش به روابط فرازنشویی بر اساس دزدگی زناشویی و هوش معنوی، هشتمین همایش ملی پژوهشهای مدیریت و علوم انسانی در ایران، تهران.
- [۱۲] فراهانی م. ن (۱۳۹۹). تغییرات نگرش، باور و ارزش در سطوح فردی و فرهنگی و همه گیری کووید ۱۹. پژوهش در سلامت روانشناختی. ۱۴ (۱): ۱۵-۱.
- [۱۳] فرشیدمنش، ف و زارعی، ر (۱۳۹۵). رابطه باورهای ارتباطی با گرایش به روابط فرازنشویی در افراد درحال ترک شهر شیراز، سومین کنگره علمی پژوهشی سراسری توسعه و ترویج علوم تربیتی و روانشناسی، جامعه شناسی و علوم فرهنگی اجتماعی ایران، تهران.
- [۱۴] فلاحیان، ح. میکاییلی، ن. یوسفی، م (۱۳۹۸). پیشبینی روابط فرازنشویی بر اساس کیفیت عشق، سبکهای حل تعارض زوجین و تعهد زناشویی. آسیب شناسی، مشاوره و غنی سازی خانواده. ۵ (۱) ۷۶-۵۹.
- [۱۵] فولادیان، م. برادران کاشانی، ز، دیاری، م (۱۳۹۹). تحلیل جامعه شناختی وقوع رابطه فرازنشویی: ارائه یک نظریه زمینه‌ای. فصلنامه مسائل اجتماعی ایران. ۱۱ (۲): ۱۱-۲۰.
- [۱۶] مقیمی، رحیمه (۱۳۹۸) رابطه جهت گیری مذهبی و مثبت اندیشی با خودکنترلی در دختران نوجوان شهر گنبد کاووس پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی گنبد مؤسسه آموزش عالی شمس.

- [۱۷] مؤمنی جاوید، مهرآور و شعاع کاظمی مهرانگیز (۱۳۹۰)، تأثیر روان درمانی زوجینی بر کیفیت زندگی زوجین آسیب دیده از خیانت های زناشویی در تهران مجله تخصصی پژوهش و سلامت، سال اول، شماره ۱.
- [۱۸] مومنی، جاوید، مهرآور و شعاع کاظمی، مهرانگیز (۱۳۹۰)، تأثیر روان درمانی زوجینی بر کیفیت زندگی زوجین آسیب دیده از خیانت های زناشویی در تهران، مجله تخصصی پژوهش و سلامت، سال اول، شماره ۱.
- [۱۹] اله بخشی، بیتا و قمری محمد (۱۳۹۶) رابطهٔ بهزیستی ذهنی با میزان سازگاری زناشویی در دانشجویان متأهل، اولین کنفرانس بین المللی فرهنگ آسیب شناسی روانی و تربیت، تهران، دانشگاه الزهرا السلام.
- [۲۰] یوسفی مریدانی، م. فلاحیان، ح. میکاییلی، ن (۱۳۹۹). نقش باورهای ارتباطی، ابعاد تاریک شخصیت و اعتماد اجتماعی در نگرش به خیانت زوجین. مجله پیشرفت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش. ۳(۲۶).
- [۲۱] یوسفی، ن. کریمی پور، ب. ا. امانی، ا (۱۳۹۷). بررسی مدل باورهای مذهبی، سبکهای حل تعارض و تعهد زناشویی با نگرش نسبت به خیانت زناشویی. نشریه مشاوره کاربردی. ۷(۱).
- [۲۲] یوسفی، ناصر؛ کریمی پور بنت الهدا و امانی احمد (۱۳۹۶) بررسی مدل باورهای مذهبی، سبک های حل تعارض و تعهد زناشویی با نگرش نسبت به خیانت زناشویی مشاوره کاربردی، ۷(۱)، ص ۴۴-۴۷.
- [23] Allport, G. (1968), *The person in psychology*, Boston, Beacon Press. Allport, G. W. & Ross, J.M. (1967), "Personal religious orientation and prejudice", *Journal of Personality and Social Psychology*, p 432-443.
- [24] Atkins, D. C., & Kessel, D. E. (2008), Religiousness and infidelity: Attendance, but not faith and prayer, predict marital fidelity, *Journal of Marriage and Family*, 70(2), 407-418.
- [25] Boekhout, B. A., Hendrick, S. S., & Hendrick, C. (2003), Exploring infidelity: Developing the relationship issues scale, *Journal of Loss & Trauma*, 8(4), p 283-306.
- [26] Fincham, F. D (2017), Forgiveness and conflict resolution in marriage, *Journal of Family Psychology*, 18(2): p 72-81.
- [27] Harley, F. (2015), Freedom of infidelity, *Journal of Research in personality*, 13(4): p 231-246.
- [28] Mahoney, A., Pargament, K. I., Tarakeshwar, N., & Swank, A. B. (2008), Religion in the home in the 1980s and 1990s: A meta-analytic review and conceptual analysis of links between religion, marriage, and parenting. *Journal of family psychology*, 15(4), p 559- 596.
- [29] McDaniel, B. (2018), Do you have anything to hide? Infidelity-related behaviors on social media sites and marital satisfaction, *computers in human behavior*. 20(9), p 88-95.
- [30] Straus, M. A. (2018), Physical assaults by wives a major social problem, In R. J. Gelles. D. J. Loseke (Eds) / *Current controversies on family violence* (P 67-87), Newbury Park, CA: Sage.
- [31] Atallah S, Johnson-Agbakwu C, Rosenbaum T, Abdo C, Byers ES, Graham C, (2020). Ethical and Sociocultural Aspects of Sexual Function and Dysfunction in Both Sexes. *J Sex Med [Internet]*. 13(4): 591–606.
- [32] Averill, J. R. (2011). Emotions and Creativity. Paper presented at the 12th conference on creativity & innovation (ECCI XII), Faro, *Journal of Portuga*, 1(67): 1-153. Buss, D. (2018). *Sexual and Emotional Infidelity: Evolved Gender Differences in Jealousy Prove Robust and Replicable*. Sage Publication. 13(2), 155–160.
- [33] Balderrama-Durbin, C., Stanton, K., Snyder, D. K., Cigrang, J. A., Talcott, G. W., Smith Slep, A. M., Heyman, R., E., & Cassidy, D. G. (2017). The Risk for Marital Infidelity across a Year-Long Deployment. *Family Psychology*, 31(5), 629–634.
- [34] Caleb Harris, M.A. (2018). *Characteristics of Emotional and Physical Marital Infidelity that Predict Divorce*. Proquest Publication. London. Davey, S. (2020). Extramarital Affairs (EMA) for Indian Women: An Overview of its Health Impacts. *Acta Scientific Women's Health*. 2(5), 20–22.
- [35] Epstein, W., & Eidelson, R. J. (1981). Unrealistic beliefs of clinical couples: Their relationships to expectations, goals and satisfaction. *American Journal of Family Therapy*, 9, 13-22.

- [36] Fouladiyan M, Baradarankashani Z, Dayyaree M (2020). Sociological analysis of extramarital affairs: a grounded theory. *Half -Yearly of Social Problems of Iran*. 11 (2) :177-206
- [37] Gutbezahl, J., Averill, J. A (1996). Individual Differences In Emotional Creativity as Manifested in Words and Pictures. *Creativity Research Journal*. 9(4): 327- 337.
- [38] Jahan, R., Chowdhury, A., Atiqur, S.M., Chowdhury, S. (2018). Factors involving extramarital affairs among married adults in Bangladesh. *International Journal of Community Medicine and Public Health*, 4(5): 1379-1386.
- [39] Kewna, Z., Mwanzo, I., Shisanya, C. H., Comlin, C. H., Comlin, C., Turan, j., Achiro, I. & Bukusie (2014). Predictors of Extramarital Partnerships among Women Married to
- [40] Fishermen Along Lake Victoria in Kisumu County, Kenya. *Plos One*. 9(4), e95298.
- [41] Kruger, D. J., Fisher, M. L., & Fitzgerald, C. J. (2015). Factors Influencing the Intended Likelihood of Exposing Sexual Infidelity. *Archives of Sexual Behavior*. 44(6), 1697–1704.
- [42] Khorsandpour T, rezakhani S, Sharifi H (2021). The structural pattern of irrational beliefs based on personality traits and self-esteem in students: the mediating role of critical thinking. 20 (101) :775-786.
- [43] Kewna, Z., Mwanzo, I., Shisanya, C. H., Comlin, C. H., Comlin, C., Turan, j., Achiro, I. & Bukusie (2014). Predictors of Extramarital Partnerships among Women Married to Fishermen Along Lake Victoria in Kisumu County, Kenya. *Plos One*. 9(4), e95298.
- [44] Millar, B. (2017). Behavioral Reactions to Emotional and Sexual Infidelity: Mate Abandonment Versus Mate Retention. *Evolutionary Behavioral Science Journal*. 11(4), 336–340.
- [45] Martins, A., Pereira, M., Andrade, R., Dattilio, F. M., Narciso, I., & Canavarro, M. C. (2016). Infidelity in Dating Relationships: Gender-Specific Correlates of Face-to-Face and Online Extradynamic Involvement. *Archives of Sexual Behavior*. 45(1), 193–205.
- [46] Mohlatlile, N.E., Sithole, S. & Shirindi, L. (2018). Factors Contributing to Divorce among Young Couples in Lebogakomo. *Social Work Journal*. 54(2): 256-274.
- [47] Stanley, S. M., Amato, P. R., Johnson, C. A., & Markman, H. J. (2006). Premarital education, marital quality, and marital stability: findings from a large, random household survey. *Journal of Family Psychology*, 20(1), 117.
- [48] Zagefka, H., Bahul, K (2020). Beliefs That Contribute to Dissatisfaction in Romantic Relationships. *The Family Journal*. 4(2): 578- 586.
- [49] Zivido, I., Lubin, O. B. H., & Asher, S. (2018). “I Swear I Will Never Betray You”: Factors Reported by Spouses as Helping Them Resist Extramarital Sex in Relation to Gender, Marriage Length, and Religiosity. *The Journal of Sex Research*. 55(2), 236–251.
- [50] Young, Ks., NabucodeAbreu, C. (2011). Internet addiction: a hand book and guide to evaluation and treatment. New Jersey: John Wiley & sons, Ins